

Danil Ivanovič Harms

CIRKUS ŠARDAM

Predstava u 2 čina

PRVI DIO

Vjertunov uzdiše, sjedi na postsceniju, podupire glavu rukom, opet uzdiše. Na scenu izlazi direktor. Svira glazba. Direktor se klanja. Glazba se stišava.

DIREKTOR (u publiku): Zdravo.

VJERTUNOV (tužno): Zbogom.

DIREKTOR (u publiku): Tko je rekao: "Zbogom"? Nitko nije rekao? No dobro...

VJERTUNOV (uzdišući): Ne, nije dobro.

DIREKTOR: Tko je rekao: "Nije dobro"? Nitko nije rekao? Ta-ako...

VJERTUNOV: Ne, nije tako.

DIREKTOR: Pa što je sad to?

VJERTUNOV: Oh-oh-oh.

DIREKTOR: Tko to uzdiše? Gdje je? Možda je pod stolom? Nije. Možda je za stolom? Opet nije. Ej, slušajte! Gdje ste? VJERTUNOV: Tu sam.

DIREKTOR: Što vi tu radite?

VJERTUNOV: Ništa ja ne radim, već jednostavno sjedim.

DIREKTOR: Zašto nam smetate?

VJERTUNOV: Ja nikome ne smetam.

DIREKTOR: Kako ne smetate kada mi ne date govoriti!

VJERTUNOV: A vi sebi pričajte i pričajte.

DIREKTOR: Slušajte! Zar vi ne znate da je to lutkarski cirkus i mi moramo početi našu predstavu. A vi ovdje sjedite.

VJERTUNOV (skačući): To je lutkarski cirkus! Pa ja vas već drugi mjesec tražim! Mislio sam da nikada neću ni naći. Kakvo veselje! Ne, dozvolite da vas poljubim.

Ljubi direktora.

DIREKTOR (braneći se): Dopustite, dopustite. Tko ste vi i što trebate?

VJERTUNOV: Zovem se Vjertunov i želim nastupati kod vas na sceni.

DIREKTOR: Što ćete raditi na sceni?

VJERTUNOV: Što zapovjedite, to ću i učiniti.

DIREKTOR: Hm... Po užetu znate hodati?

VJERTUNOV: Ne, po užetu ne znam hodati.

DIREKTOR: Hm. A na rukama po podu hodati znate?

VJERTUNOV: Ne. To također ne znam.

DIREKTOR: Hm... Pa, što onda znate?

VJERTUNOV: Ja, vidite, znam letjeti.

DIREKTOR: Letjeti? Kako to letjeti?

VJERTUNOV: No, kako letjeti? Znae, jednostavno tako, po običaju: podići ću se od poda i poletjet ću.

DIREKTOR: Ali nećete me zavarati. Čovjek ne može letjeti.

VJERTUNOV: Ne, može.

DIREKTOR: Ne, ne može.

VJERTUNOV: A ja kažem da može!

DIREKTOR: Pa onda poletite.

VJERTUNOV: Evo, poletjet ću!

DIREKTOR: No, letite, letite!

VJERTUNOV: Evo, poletit ću!

DIREKTOR: No, zašto ne letite?

VJERTUNOV: Ja znam lajati kao pas. Možda trebate takvu točku?

DIREKTOR: No, zalajte!

VJERTUNOV: Av-av-av-av! (Nimalo slično lajanju psa.)

DIREKTOR: Ne, takva točka nam nije potrebna.

VJERTUNOV: A možda vam je potrebna?

DIREKTOR: Kažem vam da nije.

VJERTUNOV: A možda ipak...

DIREKTOR: Slušajte, sada ćemo početi s našom predstavom. Molim vas, otidite sa scene.

VJERTUNOV: Ja mogu stajati na jednoj nozi. (Staje na jednoj nozi.)

DIREKTOR: Odlazite, odlazite.

VJERTUNOV (odlazi, ali govori iza kulisa): Ja znam grokati: gro-gro-gro. (Nimalo slično groktnju.)

DIREKTOR: Odlazite kad vam kažem. (Vjertunov nestaje.)

Khm, khm... Počinjemo s našom cirkuskom predstavom...

VJERTUNOV (iza kulisa): Ja znam rzati.

Direktor gleda uokolo. Vjertunov nestaje.

DIREKTOR (u publiku): Cirkuska predstava. Prvi dio na zemlji, drugi pod vodom, a treći – idemo kući.

I. GONG

DIREKTOR: U prvoj točki našeg programa nastupa poznati jahač Robert Robertovič Ljepjehin. Nitko se ne može ugristi za lakat. Nitko se ne može sakriti u kutiju šibica. I, također, nitko se ne može penjati na konja bolje od Roberta Robertoviča Ljepjehina. Glazba!

Svira glazba. Izlazi Robert Robertovič Ljepjehin. Počinju akrobacije na konju i jahačke majstorije. Nakon toga Ljepjehin skače s konja, klanja se i istrčava. Na scenu utrčava klaun s konjskom glavom na vrhu štapa i buketom cvijeca u ruci.

KLAUN: Bravo, bravo! Jako dobro! Oj-oj-oj-oj! Ovo sam ja, a ovo je buket! Oj-oj-oj-oj! Na ruskom: raz, dva, tri, a na njemačkom: eins, zwei, drei. Oj-oj-oj-oj! Tablica množenja umni napor zahtjeva. A moj položaj takav je da tablica množenja meni potrebna nije! Oj-oj-oj-oj! (Istrčava.)

Na scenu oprezno ulazi Vjertunov i, osvrćući se, ide prema rampi.

DIREKTOR (ide naprijed kako bi najavio točku): Zašto ste opet tu?

VJERTUNOV: Pa, ja sam samo htio pokazati kako muha leti.

DIREKTOR: Što? Kako muha leti?

VJERTUNOV (živo): Evo, pogledajte. Potpun dojam leta muhe. (Sitno korača po sceni, brzo maše rukama popračujući riječima: tuk, tuk, tuk, tuk!)

DIREKTOR (značajno): Smjesta otidite odavde.

Vjertunov stoji, ispruživši glavu, gleda u direktora.

DIREKTOR (lupkajući nogom): Uu!

Vjertunov žurno izlazi.

II. GONG

DIREKTOR: U sljedećoj točki našeg programa nastupa balerina na užetu Arabella Muljen-Puljen. Glazba!

Svira glazba. Istrčava Arabella. Točka na užetu. Izlazi klaun s buketom.

KLAUN: Bravo, bravo! Jako dobro! Oj-oj-oj-oj! Na ruskom: raz, dva, tri, a na njemačkom: eins, zwei, drei. Oj-oj-oj-oj!

Arabella se klanja publici. Klaun se klanja Arabelli, radi kniks. Arabella izlazi. Klaun pada. Ulazi direktor. Klaun ustaje i idlazi u stranu.

III. GONG

DIREKTOR: U sljedećoj točki našeg programa nastupa zračni akrobat Volodja Kablukov.

KLAUN: U sljedećoj točki našeg programa nastupa zračni akrobat Sjerjoža Pjetrakov.

DIREKTOR (glasno i uporno): Ne Sjerjoža Pjetrakov, već Volodja Kablukov!

KLAUN: Ne Volodja Kablukov, već Sjerjoža Pjetrakov!

DIREKTOR: U sljedećoj točki našeg programa nastupa zračni akrobat

DIREKTOR, KLAUN (zajedno): Volodja Kablukov!

Sjerjoža Pjetrakov!

DIREKTOR, KLAUN (zajedno): Volodja Kablukov!

Sjerjoža Pjetrakov!

DIREKTOR, KLAUN (zajedno): Volodja Kablukov!

Sjerjoža Pjetrakov!

Svira glazba. Izlazi akrobat i započinje sa svojom točkom. Direktor stoji s lijeve strane kod rampe, klaun potihom prolazi s desne strane.

KLAUN: Bravo, bravo! Jako dobro, Sjerjoža Pjetrakov!

DIREKTOR: Ma to nije Sjerjoža Pjetrakov, već Volodja Kablukov!

KLAUN: Odlično, Sjerjoža Pjetrakov!

DIREKTOR: Ma, što je sad to? (U publiku.) To je Volodja Kablukov! Časna riječ – to je Volodja Kablukov.

VJERTUNOV (iza kulisa): Dozvolite da nastupim. Ja hodam četveronoške i doima se kao da hoda jarac.

DIREKTOR (očajnim glasom): Ah, ne, ne! Nije potrebno! Odlazite!

VJERTUNOV: Dozvolite da nastupim.

DIREKTOR: Poslije, poslije. Ne sada. Odlazite!

VJERTUNOV: A poslije ću moći?

DIREKTOR: Poslije, poslije! Odlazite!

Akrobat nastavlja svoju točku. Svira glazba. Opasan trenutak. Glazba prestaje svirati. Bubnjanje. Iza kulisa s desne strane pomalja se Vjertunov. Akrobat završava točku, klanja se sjedajući na trapez.

VJERTUNOV: Da nastupim?

Direktor maše prema Vjertunovu rukom. Ali Vjertunov ispuzava na scenu četveroonoške. Direktor se baca na Vjertunova..

VJERTUNOV: Ja sam jara-a-ac! Ja sam jara-a-ac! Me-e! Me-e! DIREKTOR (sikće): Nosite se van! (Gura Vjertunova.) No-site se van! O! Skandal! Kakav skandal! Van! Ma, što je to sad? Ooo!

IV. GONG

DIREKTOR (tužnim glasom): U sljedećoj točki našeg programa nastupaju parterni akrobati Krjukšin i Kljukškin. Glazba!

Svira glazba. Ulaze parterni akrobati i započinju svoju točku. Završivši točku, Krjukšin i Kljukškin se klanjaju i odlaze. Ulazi direktor. Glazba se stišava.

DIREKTOR: Evo, ova je točka prošla dobro. I Vjertunova nije bilo.

V. GONG

Na scenu izlazi Vjertunov.

DIREKTOR (ne primjećujući Vjertunova): U sljedećoj točki našeg programa nastupa Matilda Derdidas. Čuda... (Kiše.) VJERTUNOV: Nazdravlje!

DIREKTOR (ne primjećujući Vjertunova): Hvala vam. Čude-sa dresure. Dresiranje zvijeri. (Kiše.)

VJERTUNOV: Nazdravlje!

DIREKTOR: Hvala vam.

VJERTUNOV: Dozvolite da nastupim.

DIREKTOR (s užasom se okrećući prema Vjertunovu): To ste opet vi?

VJERTUNOV: Ja znam poskakivati.

DIREKTOR: Ma, što je sad to? Ja sam vam već rekao da nam niste potrebni. Odlazite. Odlazite. I ne smijete više dolaziti.

Glazba. Istrčava Matilda. Vjertunov i direktor odlaze. Započinje dresura. Nogomet. Matilda se klanja i odlazi. Izlazi direktor. Direktor se zagledava iza kulisa, gleda gore i uokolo.

DIREKTOR: No, dok nigdje nema tog užasnog Vjertunova, započeti ćemo uskoro našu sljedeću točku.

VI. GONG

DIREKTOR: Žongler – Filipina! Ime mu je također filipinsko! Zove se Am gam glam Kaba laba Saba laba Samba gib čip lib Čiki kiki Kjuki ljuki Čuh šuh Sdugr pugr Of of Prr. Ej, glazba!

Svira glazba. Direktor stoji u očekivanju. Na scenu, umjesto žonglera, izlazi Vjertunov.

DIREKTOR (užasnut): Opet Vjertunov!

Glazba prestaje.

VJERTUNOV: Dozvolite da nastupim...

DIREKTOR: Ja vas ne mogu pustiti, jer sada nastupa Am gam glam Kaba laba Saba laba Samba gib čip lib Čiki kiki Kjuki ljuki Čuh šuh Sdugr pugr Of of Prr.

VJERTUNOV: A vi ćete sada pustiti mene, a poslije neka nastupa Am gam glam Kaba laba Saba laba Samba gib čip lib Čiki kiki Kjuki ljuki Čuh šuh Sdugr pugr Of of Prr. DIREKTOR: Ne, rečeno vam je. Sada će nastupiti Am gam glam Kaba laba Saba laba Samba gib čip lib Čiki kiki Kjuki ljuki Čuh šuh Sdugr pugr Of of Prr. Ej, glazba!

Direktor lovi Vjertunova. Obojica odlaze. Na scenu izlazi žongler. Točka. Točka se završava, žongler baca u zrak veliku loptu. Lopta se u zraku razdvaja i iz nje se na padobranu spušta klaun s buketom u ruci.

KLAUN: Bravo, bravo! Jako dobro! Ojoj-ojoj-ojoj!

Ulazi direktor.

Klaun pruža buket žongleru. Ovaj želi uzeti buket, ali mu se klaun okreće leđima i pruža buket direktoru.

DIREKTOR: Što je to?

KLAUN: To je buket.

DIREKTOR: Za koga je?

KLAUN: Za vas.

DIREKTOR: Od koga je?

KLAUN: Od mene, a ovo (udara direktora buketom) je od publike. Ojoj-ojoj-ojoj!

DIREKTOR: Ah, lupeži! Razbojnik! Prostak! Ubit ću te! Ruke i noge ću ti polomiti!

Svira glazba. Direktor napada klauna. Klaun na padobranu uzlijeće. Glazba prestaje.

DIREKTOR (ostaviš sam): Kakav prostak.

VII. GONG

DIREKTOR: U sljedećoj točki našeg programa nastupa atlet Paramon Ogurcov. Jednom rukom može podići sedamdesetpet kilograma krumpira. Jednom je sjedio na tabureu u vrtu i jeo porciju sladoleda s vaflima. Bio je vruć dan. Pjevale su ptice i zujale pčele. Odjednom je Paramona Ogurcova ugrizao za nogu mrav. Paramon Ogurcov je skočio, razljutio se i svom snagom udario šakom po tabureu. I tabure je nestao. I samo godinu kasnije, kada su na tom mjestu kopali bunar, pronašli su izgubljeni tabure pod zemljom na dubini od četiri i pol metra. Eto kakvom je snagom Paramon Ogurcov udario po tabureu. A evo i nje-ga samog.

Izlazi atlet i uz glazbu korača oko scene. Atlet prilazi direktoru. Iza atleta izlazi Vjertunov.

DIREKTOR: O-oh! (Pada. Glazba prestaje.)

VJERTUNOV: Dozvolite da nastupim. Mogu se polagano povećavati u rastu.

DIREKTOR (napadajući): Nastupiti? O! Izvolite! Stanite, evo, ovdje! Nastupajte! Povećavajte se u rastu! Ha-ha-ha! (Demonski se smije.)

Vjertunov staje na pokazano mjesto licem prema publici. Direktor nešto govori atletu. On prilazi i odostraga udara Vjertunova po glavi. Vjertunov propada. Svira glazba.

DIREKTOR: Hura! Hura! Propao je pod zemlju! Hura! Nema više Vjertunova! Hura! Direktor pleše uz glazbu. Atlet pokazuje svoju točku.

DIREKTOR: A sada deset minuta pauze za postavljanje akvarija.

Spušta se zavjesa. Kraj prvog dijela. Pauza.

DRUGI DIO

Svira glazba. Izlazi direktor. Klanja se. Glazba prestaje.

DIREKTOR: I evo. Započinjemo naš drugi dio. Vjertunova više nema, i nitko neće smetati... (Svira glazba.) Stanite. Pričekajte. Ne svirajte još. Nisam još završio s govorom. (Glazba prestaje.) Dakle, vidite na sceni stakleni akvarij i glumci... (Svira glazba.) Ma pričekajte. Stanite. (Glazba prestaje.) Ja govorim. Eto. Glumci će obučiti ronilačka odjela i... (Svira glazba.) Pa, što je to sad! Prestanite svirati.

(Glazba prestaje.) Ne daju mi niti govoriti. (U publiku.) Glumci će se u ronilačkim odjelima spustiti u stakleni akvarij, gdje će pod vodom izvoditi svoje točke. Pod vodom ćete vidjeti dresiranog morskog psa u kavezu. To je jako opasno. Akvarij se može razbiti i onda će voda preplaviti cijeli cirkus. Ali Vjertunova nema i nitko nam neće smetati, a zatim će sve proći u redu. Dakle...

Nakon riječi "svoje točke" iz poda počinje se polako probijati Vjertunov. Lice mu je kao kuglica zavezano bijelom maramom. Direktor ga u početku ne primjećuje. Ali, primjetivši ga, prekida u pola rečenice i stoji šuteći, izbačivši vrat unaprijed.

VJERTUNOV (probijajući se iz zemlje, promuklim glasom): Dozvolite da nastupim. (Direktor stoji ukočen šuteći.) Tresnuli su me po glavi. Propao sam u podrum. Tamo sam nazebao i promuknuo. Ali usprkos tomu još mogu pjevati. Dozvolite da nastupim.

DIREKTOR: Loše mi je. (Pada u nesvjest na pod i glavom razbija akvarij. Odjek razbijena stakla. Na scenu teče (dotiče?) voda. Svira glazba.)

VJERTUNOV: Oj! Oj! Voda! Požar! Straža! (Bježi.)

Voda ispunjava scenu. U akvariju se voda smanjuje, a scenu preplavljuje. Scena Poplavlivanje cirkusa. Usmena partitura. Šum vode. Svira glazba. Iza scene čuju se glasovi. Tišina. Scena je preplavljena vodom. Rastu vodene biljke. Plivaju velike i male ribe. Napokon, iz dubine isplivava direktor.

DIREKTOR (dahćući): Brr. Brr. Puf. Puf. Puf. Puf. Eto ti ga na! Puf. Taj Vjertunov me doveo do toga da sam pao u nesvjest i, padajući, razbio glavom akvarij. Puf. Puf. Malo ću sjesti i odmoriti.

Isplivava balerina.

BALERINA: Ah, ah! Što se to dogodilo? Ja sam, izgleda, pod vodom.

DIREKTOR: Da, razbio se akvarij i voda je prelija cijelo kazalište.

BALERINA: Kakav užas! (Odlazi plivajući.) Ah. Ah. Ah.

DIREKTOR: A mi nismo uspjeli obučiti ronilačka odjela.

Isplivava atlet Paramon Ogurcov.

ATLET: Puf. Puf. Što se to zbilo?

DIREKTOR: Smirite se. Jednostavno smo potonuli.

ATLET: Eto ti na. (Odlazi plivajući.)

DIREKTOR: A možda sam ja već umro?

Isplivava žongler.

ŽONGLER (*uzrujan i ništa ne razumije*): Be be be be be.

Sjau sjau
Krju krju krju
Tjau tjau tjau
Prim prim prim
Dir dir dir
Bulj bulj bulj

DIREKTOR: Upravo tako, to je voda. Voda.

ŽONGLER (*ništa ne razumije*): Tjam tjam tjam

Gom gom gom
Čuk čuk čuk
Bulj bulj bulj

Odlazi plivajući.

DIREKTOR: Ako sam umro, onda se ne mogu micati. Ajde, pomaknut ću ruku. Miče se. Ajde, pomaknut ću nogu (*miče nogom*.) Miče se. A, ajde da pomaknem glavu (*miče glavom*.) I ona se miče. Znači, živ sam. Hura!

GLAS LJEPEJHINA: Tpr. Nnooo... Tprrr... Ej... Nnooo... (*Isplivava Ljepjehin jašući na konju.*)

LJEPEJHIN: Tprrr... Rečeno ti je Tprrr... Što se to dogodilo? Tprrr.

DIREKTOR: Razbio se akvarij. Voda je poplavila kazalište. Mi smo svi pod vodom.

LJEPEJHIN: Tprrrrr... Što?... Tpr... (*Konj iznosi Ljepjehina iza kulis.*)

GLAS LJEPEJHINA: Što je to? Tprrr... Nnooo... Što je to? Tprrr...

DIREKTOR: Znači, živ sam. I on je živ. I svi smo mi živi.

Isplivava nogama prema gore Vanja Kljukšin.

VANJA KLJUKŠIN: Objasnite mi što to znači?

DIREKTOR: To znači da smo svi mi živi, iako se nalazimo pod vodom.

VANJA KLJUKŠIN: Kategorički ništa ne razumijem. (*Izlazi plivajući.*)

DIREKTOR: A ja počinjem shvaćati... Hura! Sve sam razumio. Mi se nalazimo pod vodom i ništa nam se nije dogodilo zato što smo mi drveni glumci.

BALERINA: Zar sam i ja drvena?

DIREKTOR: Pa naravno.

BALERINA: Ne može biti, pa ja tako dobro plešem.

DIREKTOR: Pa što onda! Evo ja sam, naprimjer, drven i,

bez obzira na to, jako sam pametan.

Na scenu izlazi Matilda Derdidas i iznosi kavez s morskim psom.

DIREKTOR: Što je to?

MATILDA: To je moja dresirani morska pas Pinjhen. Ja budem pokazivati svoju točku.

DIREKTOR: A ona neće pobjeći iz kaveza?

MATILDA: O ne, da bi se otvoriti kavez treba se pritisnuti evo na ovog ručicu. Moja morski pas to ne može. Jako je poslušna. Ajko, op! (*Morski pas isplivava.*)

DIREKTOR: A zašto me tako gleda?

MATILDA: Zato što ona hoće jesti.

DIREKTOR: A što ona jede?

MATILDA: O, apsolutno sve. Jučer je pojela bicikl, dva klavir, eins jastuk, zwei mlinac za kavu i četiri debeli knjige.

DIREKTOR: M-da. A ljude jede?

MATILDA: Ah, ja, O, da. Ona je pojeo moj prijatelj Karlj Ivanič Šusterljing.

DIREKTOR: Hm... A danas još ništa nije jela?

MATILDA: Ne, danas je ona gladan.

DIREKTOR: A čime ćete je danas nahraniti?

MATILDA: Ah, imam eins Kamel, jedan deva.

DIREKTOR: Tada nahranite je čim prije.

MATILDA: Ajko, op! Sada ću dovesti deva. A vi pazite ne sjesti se na ovaj ručica.

DIREKTOR: Ne, bolje je da ja pođem s vama, Matilda Karlova! Matilda Karlova, pričekajte me.

Matilda i direktor odlaze plivajući. Na scenu izlazi Vjertunov.

VJERTUNOV: Uf, plivam pod vodom, prava riba. A zar sam ja riba? Ni som, ni štika, ni karaš, ni grgeč. Oho-ho-ho. (*Sjeda na polugu kaveza, kavez se otvara. Iz kaveza tiho isplivava morski pas.*) No kako se sada izvući iz vode? Ovdje negdje su me utegom po glavi tresnuli i u podrum sam propao. Možda je na tom mjestu ostala rupa u podu. Malo ću ju pročeprkati nogom možda će voda kroz nju isteći u podrum. Idem tražiti, gdje je ta rupa. Pod vodom se ne može odmah naći. (*Odlazi.*)

Izlaze direktor i Matilda Derdidas, vodeći za sobom devu.

MATILDA: Evo, sada ćemo mojoj Pinjhen dati eins porcijon deve. To je jako malo, ali... ah, ah.

DIREKTOR: Što je?

MATILDA: Ah, moja Pinjhen je otišao.

DIREKTOR: Straža! Spašavaj se tko može! Straža!

Istrčava Vanja Kljukšin.

VANJA: Što se dogodilo?

MATILDA: Moja Pinjhen! Moja Pinjhen! (*Odlazi zajedno s devom.*)

VANJA: Što to znači?

DIREKTOR: Razumijete li, ona je pobjegla iz ovog kaveza.

VANJA: Znači, ona je luda?

DIREKTOR: Ona je gladna.

VANJA: Pa dajte joj sendvič s krmennadlom.

DIREKTOR: Što je njoj krmennadl? Ona je jučer pojela dva klavira, bicikl i još koješta.

VANJA: A da?

DIREKTOR: Za danas ima devu, ali joj je jedna deva premalo.

VANJA: A ona jede i deve?

DIREKTOR: Ona sve jede. Ona jede i ljude.

VANJA: Oj, oj, oj, čak i ljude!

DIREKTOR: Budite tu, a ja idem tamo pogledati. Matilda Karlova! Matilda Karlova! (*Odlazi.*)

VANJA: Lijepi li stvari! Tko bi i pomislio! Tako lijepa, a tako proždrljiva.

Isplivava klaun.

KLAUN: Oj-oj-oj-oj! Evo i mene.

VANJA: Jesi čuo?

KLAUN: Čuo sam.

VANJA: A što si čuo?

KLAUN: Ništa nisam čuo. Oj-oj-oj-oj.

VANJA: Pih. Ja ti ozbiljno govorim. Ti znaš da je naša dreserka Matilda Derdidas pojela klavir?

KLAUN: Klavir?

VANJA: Čak dva klavira i bicikl.

KLAUN: Pojela?

VANJA: Da, pojela.

KLAUN: Oj-oj-oj-oj.

VANJA: Uzalud se smiješ. Ona je otišla jesti devu, sam sam vidio. A poslije će jesti ljude.

KLAUN: Ona će i mene pojesti?

VANJA: I tebe i mene.

KLAUN: Oj-oj-oj-oj. Aj-aj-aj-aj.

DIREKTOR (*jureći po sceni*): Već je pojela devu.

VANJA: Oj-oj-oj-oj.

KLAUN: Oj-oj-oj-oj.

Ulazi Matilda.

MATILDA: Pinjhen, Pinjhen.

VANJA I KLAUN (*padajući na koljena*): A-a-a-a-a-a! Be-be-be-be, smilujte se!

KLAUN: Ja nisam ukusan, on je ukusniji.

VANJA: Ne, nije istina. Ja sam slan. On je bolji.

KLAUN: Ne vjerujte mu. On uopće nije slan. On je jako ukusan.

MATILDA: O, ich weis nicht, ja ne razumjeti. Gdje je moja Pinjhen, Pinjhen, Pinjhen. (*Istrčava.*)

DIREKTOR (*jureći po sceni*): Straža! Spašavaj se tko može! Straža!

ATLET (*plivajući*): Tko? Što? Zašto? Otkuda? Kako? Gdje?

Kuda? Čemu? Koga? Čega? (*Odlazi plivajući.*)

BALERINA (*plivajući*): Ah-ah-ah-ah. Ih-ih-ih-ih.

ŽONGLER (*jureći*): Tjau tjau tjau

Sjau sjau sjau
Kjau kjau kjau
Mjau mjau mjau.

LJEPEJHIN (*na konju*): Tprrr... Nnooo... Tprrr... Taman posla... Tpr... Kuda nosiš. Tprrr... Nnooo... Tprrr...

KLJUKŠIN: Objasnite nam što se dogodilo? Kategorički ja ništa ne razumijem. (*Obojica plivaju. Jedan nogama uvis.*)

Dolazi morski pas tiho plivajući.

MATILDA (*plivajući za morskim psom*): O, moja Pinjhen, moja Pinjhen.

Zloslutna pauza.

VANJA: Jesi vidio?

KLAUN: Vidio sam.

VANJA: No, što?

KLAUN: Po meni, ona želi pojesti tu ribu.

VANJA: Znaš što?

KLAUN: Što?

VANJA: Ajmo pobjeći.

KLAUN: Ajmo pobjeći.

VANJA: Bježi naprijed, a ja ću za tobom.

KLAUN: No dobro, ja ću pobjeći za tobom, a ti bježi ispred mene.

VANJA: Ne, bolje je da ja pobjegnem za tobom, a ti bježi ispred.

KLAUN: Znaš što?

VANJA: No?

KLAUN: Ajde da ja brojim do tri i mi pobjegnemo odmah zajedno.

VANJA: Dobro, broji.

KLAUN: Na ruskom: raz, dva, tri. (*Vanja bježi.*) A na njemačkom: eins, zwei, drei.

Klaun bježi. Izlazi Vjertunov.

VJERTUNOV: No, gdje je ona? Gdje je ona? (*Hoda po sceni, traži, saginje se dotičući rukom pod.*) Čini se da je tu negdje... Evo... izgleda da je... Evo je! (*Čisti rupu. Čuje se šum vode.*) Voda je krenula. Hura! (*Svira glazba. Isplivava morskog psa.*) Oj! Što je to? (*Morski pas se baca na Vjertunova.*) Oj-oj-oj!

Zamračenje. Svjetlosni efekti. Glazba.

GLAS MATILDE: O, Pinjhen. Moja Pinjhen.

Scena Ispuštanje vode. Usmena partitura. Šum vode. Svira glazba.

Jako svijetlo. Cirkus je oslobođen vode. Na sceni leži uginuli morskog psa. Svira glazba. Izlazi direktor. Klanja se. Glazba prestaje.

DIREKTOR: Podvodna pantomima koju sam obećao se prekida. Akvarij se razbio. Kazalište je poplavljeno vodom, iz kaveza je pobjegao morskog psa i skoro smo svi poginuli. Krivac za sve je građanin Vjertunov, no njega je progutao morskog psa i sada smo ga se konačno oslobodili. A zatim je morskog čudovišta uginulo bez vode. Sada ga se ne trebamo bojati. Gledajte. (*Direktor udara morskog psa nogom.*)

MORSKI PAS: Au, boli me!

DIREKTOR (*odskočivši*): Što je to? Tko je rekao: "Boli me?" Nitko nije rekao... Eto, vidite, udaram morskog psa nogom.

MORSKI PAS: Au-au-au. Ne udarajte me.

DIREKTOR: Što je to? To morskog psa govori. Kako to?

MORSKI PAS: To ja govorim.

DIREKTOR: Što ho-ho-ho-ho-ćete?

MORSKI PAS: Dozvolite da nastupim.

DIREKTOR: Ma, što-o-oo je-e-e-e sa-a-ad-to-oo.

MORSKI PAS: Sada ću trbuh rasporiti.

DIREKTOR: Oj-oj-oj. Ne, nije potrebno. Nastupite.

MORSKI PAS: Sada. (*Iz morskog psa izlazi Vjertunov.*)

VJERTUNOV: Evo, rasporio sam mu trbuh i sada sam opet na slobodi. Znači, mogu nastupiti? Ja mogu stajati na glavi.

DIREKTOR: O-oh! (*Sjeda na pod.*) Ja znam da vi ništa ne znate. Sada će vam pokazati kako treba stajati na glavi. Ej, Vanja Kljukšin! (*Izlazi Vanja Kljukšin.*) Pokažite mu kako treba stajati na glavi.

VANJA: To je jako lagano. Gledajte! Op! (*Vanja staje na glavu. U tom trenutku utrčava Matilda.*)

MATILDA: Gdje je moja Pinjhen? Što se dogodilo s moja Pinjhen?

Vanja pada.

VANJA (*ležeći na podu*): Oj, smilujte se. A-a-a-a. Nemojte me ubiti!

DIREKTOR: No, što vam je, što vam je. To nije tako strašno. To se svakome može dogoditi.

VANJA: Oh, strašno!

DIREKTOR: To su sitnice.

VANJA: Dobre sitnice. Oj-oj-oj-oj.

DIREKTOR: Njemu je, izgleda, loše.

MATILDA: Sada donesem maloga vode. S voda će biti lako. (*Odlazi.*)

VANJA: Oj-oj-oj-oj. Bolje je bez vode. Oj-oj-oj. (*Stenje.*)

Utrčava klaun.

KLAUN: Jujujujujujuju. Bravo, bravo. Jako dobro. Jujujuju. (*Vidjevši Vanju.*) Što je s njim?

DIREKTOR: Htio je stati na glavu, nije mu uspjelo i jako je rastrojen.

KLAUN (*Vanji*): Slušaj. Zašto plačeš? Ako hoćeš ja ću stati na glavu. Evo, gledaj. (*Klaun staje na glavu. U tom trenutku ulazi Matilda sa čašom vode. Klaun pada.*)

MATILDA: Evo, donjela sam voda.

KLAUN: Oj-oj-oj-oj! Be-be-be-be! Nemojte me ubiti, oj, nemojte me ubiti.

DIREKTOR: Što je to sad?

MATILDA: A, još jedan. Sada ću obojicu evo ovom vodom.

KLAUN I VANJA (*na koljenima*): Oj-oj-oj! A-a-a-a-a. Be-be-be-be. Ne treba vode. Poštedite nas. Oj, nemojte nas ubiti!

DIREKTOR: Ma, prestanite, zaista.

KLAUN I VANJA: Oj, ne, nećemo prestati. Zašto mi? Bolje uzmite njega. (*Pokazujući na Vjertunova.*)

DIREKTOR: Pa zašto on, vi ste bolji.

KLAUN I VANJA: Ne, mi smo gori, on je bolji.

DIREKTOR: No, dobro, dobro! Samo se smirite. Vjertunov! Hoćeš li biti umjesto klauna i akrobate?

VJERTUNOV: Naravno da hoću.

DIREKTOR: Evo, čujete. Slaže se.

KLAUN I VANJA: Aj-aj-aj-aj. Ne vjerujemo.

DIREKTOR: Ma, smirite se. Sada će vam pokazati.

MATILDA: Apsolutno ništa ne razumijem. Idem tražiti moja Pinjhen. (*Odlazi.*)

DIREKTOR: Vjertunov! Vi odite na daske.

VJERTUNOV: A gdje su te daske?

DIREKTOR: Kakve daske?

VJERTUNOV: Pa, rekli ste da idem na daske.

DIREKTOR: To znači da odete nastupiti.

KLAUN: Dozvolite, ja...

DIREKTOR: Vi ste sami odustali i molili da umjesto vas bude Vjertunov.

VANJA I KLAUN: Ne, ne. Nije uopće to. Mi smo htjeli da njega pojedu.

DIREKTOR: Pojedu?

VANJA I KLAUN: No, da. Da ga ona pojedem.

DIREKTOR: Tko – ona?

KLAUN: No, ona... dreserka.

DIREKTOR: Ništa ne razumijem.

VANJA: Ona nas je htjela pojести.

KLAUN: Ali mi nismo ukusni.

VANJA (*pokazujući na Vjertunova*): On je ukusniji.

DIREKTOR: Što?

KLAUN: Ona je pojela klavir.

VANJA: I bicikl.

KLAUN: I devu, i šivaću mašinu, i četiri mlinaca za kavu.

DIREKTOR: Tko? Matilda?

KLAUN I VANJA: Pa, da – Matilda.

DIREKTOR: Ha-ha-ha!

KLAUN I VANJA: Zašto se smijete?

DIREKTOR: Ha-ha-ha! Sve ste pobrkali. Nije Matilda Derdidas pojela klavir, bicikl i devu, već morskog psa Pinjhen. (*Ulazi Matilda.*)

MATILDA: O, gdje je moja Pinjhen? Tko je vidio moja Pinjhen?

Klaun i Vanja za svaki slučaj odlaze u stranu.

DIREKTOR: Vaše Pinjhen više nema.

MATILDA: A gdje je?

DIREKTOR: Vaš je morskog psa bez vode uginuo.

MATILDA: O? Ona bio tako umiljat. Vratite nazad moja morskog psa. Moja dobri Pinjhen.

DIREKTOR: Vaš dobar umiljat Pinjhen je progutao evo ovog građanina.

MATILDA: O, ona je voljio jesti živi čovjek.

VJERTUNOV: Da, našao sam rupu u podu. I dok sam je čistio, kako bi voda mogla izaći u tu rupu, na mene je nešto skočilo i progutalo me.

DIREKTOR: Dakle, to ste nas vi spasili od vode?

VJERTUNOV: Da, ja.

DIREKTOR: Dakle, ispada da ste vi naš spasiatelj.

VJERTUNOV: Dozvolite da nastupim.

DIREKTOR: Uzet ću vas u svoju grupu. Mi ćemo vas učiti. Biti ćete klaun, akrobat, pjevač i plesač.

MATILDA: O, moja Pinjhen je ugrizao vas. Ona vas je voljio. I ja ću vas voljio.

DIREKTOR: Dakle, građanin Vjertunov dolazi k nama u cirkus na obuku. Treba puno učiti da bi se postalo dobrim cirkusantom.

VJERTUNOV: Hura! Učiti ću kod vas. Učiti ću kod vas.

KLAUN I VANJA: Ti ćeš učiti kod nas.

VJERTUNOV: Ja ću biti klaun, borac, akrobat, pjevač i plesač istodobno.

SVI: Ti ćeš biti klaun, borac, akrobat, pjevač i plesač istodobno.

DIREKTOR: A sada ćemo vam pokazati kako se radi. Sada će nastupiti tračni akrobat Volodja Kablukov.

Svira glazba. Točka Kablukova.

VJERTUNOV: A mogu sada ja nastupiti?

DIREKTOR: Nastupite. (*U publiku.*) Sada ćete vidjeti točku u kojoj nastupa građanin Vjertunov.

VANJA KLJUKŠIN I DŽONNI KRJUKŠIN: Ej, muzika!

Svira glazba. Točka. Zavjesa.

<1935>

Zajedno s ovom sačuvana je i originalna varijanta dijela teksta suštinski različita od publiciranog (bez početka i kraja) – najvjerojatnije prva redakcija komada, koju niže navodimo:

NESTANAK VJERTUNOVA

DIREKTOR: Sada će nastupiti znameniti fakir Harandro-na'ta Pirongroha'ta Čeri'ngrombo'm bom ha'ta! On je došao iz Indije i doveo je sa sobom strašnu otrovnu zmiju. Sada će nam pokazati čudnovate indijske trikove. Gledajte ga. (*Na scenu uz glazbu izlazi Vjertunov. Direktor se baca na Vjertunova.*) Što! Vi ste opet tu! Držite ga! Ubit ću ga!

Vjertunov, a za njim direktor, istrčavaju. Na scenu s druge strane izlazi fakir. Započinju točke fakira. Na scenu izlazi direktor. Gledajući vještinu fakira, direktor s vremena na vrijeme uzvikuje: "Odlično! Čudnovato! A, kako je to zadivljujuće!" Na kraju fakir svira frulicu. Na sceni se pojavljuje sanduk. Fakir otvara sanduk, pokazuje da je prazan i obraća se direktoru.

FAKIR: Bangalibamba usursenkus teter graha!
DIREKTOR: A! Dobro, dobro, odmah ću objasniti. Dragi gledatelji! Fakir Harandrona'ta Pirongroha'ta Čeri'ngrombo'm bom ha'ta moli da vam kažem da će sada pokazati indijski trik s magičnim sandukom. Fakir Harandrona'ta Pirongroha'ta Čeri'ngrombo'm bom ha'ta moli da obratite pažnju na to da je sanduk potpuno prazan.

Fakir zatvara sanduk i govori magičnu formulu, zatim otvara sanduk i svira frulicu. Iz sanduka ispuzava zmija. Započinje točka sa zmijom. Nakon završetka točke zmija se ponovo uvlači u sanduk. Fakir zatvara sanduk, govori magičnu formulu, ponovo otvara sanduk i pokazuje da je prazan.

DIREKTOR: Ah, a di je zmija?

FAKIR: Graha.

DIREKTOR: Graha! Nestala je! Sjajno! A što ako u sanduk (udara po sanduku) stavimo, recimo... evo... evo ovaj tabure! (Udara po tabureu.) Ako ga gurnemo u sanduk, on će također nestati? Također graha?

FAKIR: Graha.

DIREKTOR: Baš interesantno! Ajde probajmo! (Gura tabure u sanduk i zatvara poklopac.) Što sada treba napraviti?

Fakir prilazi sanduku, odmiče direktora i izgovara magičnu formulu. Zatim otvara sanduk. Sanduk je prazan.

FAKIR: Graha!

DIREKTOR (pogledavajući u sanduk): Uistinu graha! To je baš sjajno!

VJERTUNOV (izlazeći na scenu): Dozvolite da nastupim!

DIREKTOR (baca se na Vjertunova i urla. Zatim se odjednom zaustavlja, udara se rukom po čelu i govori): Aaa-a! To sam sjajno smislio! Vi želite nastupiti?

VJERTUNOV: Jako bih volio nastupiti!

DIREKTOR: Odmah! Sačekajte minuticu! (Prilazi fakiru.) Građanin fakir Harandrona'ta Pirongroha'ta Čeri'ngrombo'm bom ha'ta recite mi, molim vas, ako ovog ovdje čovjeka, evo, Vjertunova, gurnemo u sanduk hoće li i on graha?

FAKIR: Graha!

DIREKTOR: Pa, to je sjajno! Napokon ću ga se riješiti! Hura! Vjertunovi! Dodite brzo ovdje! (U publiku.) Čudesan nestanak Vjertunova! (Vjertunovu.) Zavucite se u sanduk!
VJERTUNOV: Zašto u sanduk?

DIREKTOR: No, brže, brže!

FAKIR (gura Vjertunova i počinje govoriti magičnu formulu): Girabam Dirabam Širabam Dundiri! Girabam Dirabam Širabam Dundiri!

VJERTUNOV: Zašto u sanduk! Neću u sanduk! Pustite me!

Fakir zatvara za Vjertunovim poklopac i još jednom izgovara magičnu formulu. U početku se iz sanduka čuju krikovi Vjertunova "Pustite me! Neću! Oj, spasite me!" Ali kada fakir izgovara: "Graha! Graha! Graha!" krikovi prestaju. Fakir otvara sanduk. Sanduk je prazan.

FAKIR: Graha!

DIREKTOR: Graha! Nestao je! Vjertunov graha! Nestao je Vjertunov! Hura-a!

Kraj prvog dijela.

DRUGI DIO

DIREKTOR: I, evo, počinjemo s našim drugim dijelom. Vjertunova više nema i nitko nam neće smetati. Gledajte! U areni vidite stakleni akvarij. Dakle, glumci će obući ronilačka odjela, spustit će se u akvarij i pod vodom će izvoditi svoje točke. To je jako opasno: akvarij se može razbiti i tada će voda prelići cijeli cirkus. Ali, Vjertunova nema, nitko nam neće smetati i zato će sve proći u redu! Sada će nastupiti balerina na špaži Arabella Muljen-Puljen. Glazba! (Vidjevši sanduk.) Kakav bezobrazluk! Nisu sanduk iznjeli! Ivan Ivanovič! (Na scenu utrčava klaun.) Ovaj sanduk treba iznjeti. Direktor izlazi.

Klaun prilazi sanduku i pokušava ga pomaknuti s mjesta. Ali se sanduk ne pomiče.

KLAUN: Oj-oj-oj! Kakav težak sanduk! Vanja Krjukšin, dođi ovdje!

Izlazi Vanja Krjukšin.

KLAUN: Ajde, pomozite mi pomaknuti ovaj sanduk.

VANJA: Odmah.

Obojica pokušavaju pomaknuti sanduk, ali sanduk se ne pomiče.

VANJA: Zašto je tako težak!

KLAUN: Znaš što? Ajmo otvoriti sanduk i vidjeti što je unutra.

VANJA: Točno! Ajmo otvoriti! (Otvaraju sanduk. Sanduk je prazan.) Vidi ti to! Prazan, a tako težak!

Zatvaraju sanduk. U sanduku se čuje udarac.

KLAUN: Što je to?

VANJA: Što je to?

GLAS IZ SANDUKA: O! Izvadite me iz sanduka!

Klaun i Vanja bježe u stranu.

KLAUN: Tko je tamo?

GLAS IZ SANDUKA: To sam ja! Vjertunov!

KLAUN: Gdje si to?

VJERTUNOV: U sanduku!

Klaun i Vanja gledaju u sanduk.

KLAUN: Ti vidiš Vjertunova?

VANJA: Ne.

KLAUN: Ni ja ga ne vidim!

GLAS: Oj, spašavajte! Oj, pomozite! (Lomi se dno sanduka i iz njega izviruje glava Vjertunova.)

VANJA: Vidi ti to!

KLAUN: Kako sad to?

VJERTUNOV: Oj! Ma, tu me neki fakir, što li je, u ovaj sanduk stavio. A u sanduku su dva dna. Propao sam na to drugo dno. A onda me je nešto odozgo prignječilo i našao sam se u mraku. Čuo sam kako su govorili kao da sam negdje nestao, a ja nisam nigdje nestao! Svo sam vrijeme tu sjedio! Oj! Sve su mi ruke i noge svijene i leđa me čak bole. Oj! Pomozite mi da se izvučem iz sanduka!

KLAUN: Odmah, odmah! (Vuče Vjertunova iz sanduka.)

Vanja Krjukšin! Pomozite mi!

Zajedno vuku Vjertunova.

VJERTUNOV: Joj, boli me! Joj-joj-joj-joj!

KLAUN: Ništa, ništa! Izdrži malo! Začas ćemo te izvuci!

Vuku Vjertunova. Izvlače mu se vrat, ruke i noge. Napokon Vjertunov izlazi iz sanduka i staje na pod.

KLAUN I VANJA: Aj-aj-aj! Što je to s njim?

VJERTUNOV: Što je to sa mnom? Što ste to sa mnom učinili?

KLAUN: Pa, mi smo vas izvlačili iz sanduka i malo smo vas razvukli.

VJERTUNOV: Malo ste me razvukli? Pokazat ću ja vama, mene ćete razvlačiti! Gdje da se ja sad ovakav pokažem? Kako sam prije bio lijep! A sada na što to sličim?
KLAUN: Smirite se, prijatelju Vjertunov! Pa, uopće niste tako smiješni kao što mislite. Pogledajte se u ogledalo.
VJERTUNOV: Gdje vi tu imate ogledalo?
KLAUN: Evo, pogledajte se u akvarij.

Vjertunov se gleda u akvarij.

VJERTUNOV: Što! To sam ja! Ne! Ne, ne? To ogledalo vara! To ogledalo vara! Vara! Vara!

Vjertunov razbija akvarij. Odjek razbijenog stakla. Na scenu poteče voda. Svira glazba.

VJERTUNOV: Straža! Voda!

VANJA: Voda! Voda!

KLAUN: Akvarij se razbio! Spašavajte se!

VJERTUNOV: Voda! Straža! Tonemo! Spašavajte!

Poplavljanje cirkusa. Scena potapanja vodom. Isplivava direktor.

DIREKTOR: Brr. Brr. Puf. Puf. Lijepo li stvari! Kažu da se taj Vjertunov (dabogda nestao!) opet pojavio i razbio akvarij! Puf. Puf. Cirkus je poplavljen vodom.

Isplivava dreserka Zoja Grom.

ZOJA: Ah, ah! Što se to dogodilo! Ja sam, izgleda, pod vodom!

DIREKTOR: Da. Govore da je Vjertunov (vrag neka ga nosi!) razbio akvarij i voda je zalila cijeli cirkus.

ZOJA: Ah, kakav užas. (Odlazi plivajući.)

DIREKTOR: A nismo ni uspjeli obući ronilačka odjela!

Isplivava fakir.

FAKIR: Direktore! Direktore!

DIREKTOR: A! To ste vi fakir Harandrona'ta Pirongroha'ta Čeri'ngrombo'm bom ha'ta!

FAKIR: Kakav fakir! Kakav bom bom ha'ta! Gdje je moja zmija!

DIREKTOR: Kako sad to, vi ste Indijac i odjednom govorite hrvatski?

FAKIR: Kakav Indijac! Nisam ja Indijac! No, nije u tome stvar! Gdje je moja zmija? Pa, ako se ona izmigolji iz sanduka, sve će nas pojesti! Gdje je moja zmija?

Odlazi plivajući.

DIREKTOR: S jedne strane je voda, s druge strane je zmija. Što da se radi?

Isplivava Ljepjehin na konju.

LJEPJEHIN: Tpr... Nnoo! Tpr... Rečeno ti je tpr! Što se to dogodilo?

DIREKTOR: Svi smo potonuli!

LJEPJEHIN: Što?... Tpr!... Što je to?... Tpr, rečeno ti je! Tpr! Konj iznosi Ljepjehina.

DIREKTOR: Znači, ja sam potonuo. Pa, to onda znači da sam mrtav!

Isplivava atlet s nogama prema gore.

ATLETA: Objasnite mi, što to znači?

DIREKTOR: To znači da smo mi svi potonuli i umrli.

ATLETA: Ništa ne razumijem! (*Odlazi plivajući.*)

DIREKTOR: Ja isto ništa ne razumijem! Ako sam ja umro, onda se ne mogu micati. Evo, pomaknut ću ruku. Miče se! Evo, pomaknut ću nogu! Isto se miče! Hura! Znači, živ sam!... Ali, kako sad to?... Aaa! Počinjem shvaćati. Hura! Sve sam shvatio! Nalazimo se pod vodom, ali nam višta nije od vode, jer smo drveni!

Isplivava balerina.

BALERINA: Ah! Ah! Ah! Ah! Ja sam, izgleda, potonula!

DIREKTOR: Da, svi smo mi potonuli, ali zato što smo drveni nije nam ništa od vode.

BALERINA: Uf, kakve vi gluposti pričate! Ne! Ne! Ne! Kako bih mogla biti drvena, kada sam tako lijepa!

DIREKTOR: A evo, moja je glava također drvena, ali jako, jako pametna!

BALERINA: Ah! Gledajte! Što to pliva ovdje?

DIREKTOR: Gdje? To? Oj-oj-oj-oj-oj! Spašavao se tko može! To je indijska zmija! Ona je pobjegla iz sanduka i sada će nas sve pojesti!

BALERINA: Zmija! Spašavajte! Spašavajte!

Balerina i direktor bježe ulijevo. S desne strane na scenu isplivava zmija, sikćući i izvijajući se. Zatim odlazi plivajući nalijevo. S desne strane utrčava fakir.

FAKIR: Gdje je moja zmija? Gdje je zmija? Jeste li vidjeli moju zmiju? Gdje je moja zmija?

Fakir odlazi u lijevo. S desne strane na sanduku uplivava Vjertunov.

VJERTUNOV: Gdje je taj glupan, ili fakir, ili kako već! Dopadne li me se! Ja ću njega samog u sanduk staviti! Kako sam prije bio lijep! A sada, na što to sličim? No, kakve su

to noge? Fuj! Gledati ih ne mogu! A ruka? Fuj! Još gore nego noža! Ooooo! Samo da te se dočepam, fakiru!

Odlazi plivajući ulijevo.

S desne strane uplivava zmija, izvijajući se pliva kroz cijelu scenu i odlazi ulijevo. S desne strane ulazi direktor s polugom u rukama.

DIREKTOR: Neka mi je glava i drvena, ali je jako, jako pametna! Smislio sam kako se riješiti vode i zmije! Evo, ovom ću polugom probiti rupu u podu i voda će kroz tu rupu isteći u podrum. A zatim ću tom polugom ubiti zmiju! Eto, kako sam mudro smislio svojom drvenom glavom! Evo, počinjem. (*Lupa lomom po podu.*) Jedan... dva... tri... četiri... pet... Hura! Voda je potekla u podrum! A sada idem potražiti zmiju!

Isplivava Vjertunov.

VJERTUNOV: Gdje je taj fakir? Kada te se dočepam, fakiru!

Na scenu uplivava zmija.

VJERTUNOV: Oj! Što je to? Izgleda kao zmija! Oj, spašavajte! Oj-oj-oj-oj-oj!

Zmija hvata Vjertunova i isplivava s njim na vrh. Svira glazba. Scena Ispuštanje vode. Glazba. Scena ja prazna. Na scenu istrčava fakir.

FAKIR: Gdje je moja zmija? Gdje je moja zmija?

Odozgo se čuje strašan krik i na scenu pada Vjertunov obavijen zmijom.

FAKIR: Evo je! Evo je!

Svira na frulici. Zmija ostavlja Vjertunova. Fakir nastavlja svirati na frulici i zmija ulazi u sanduk. Vjertunov ustaje, popravlja se i prilazi fakiru.

VJERTUNOV: A! Evo te!

FAKIR (*ugodno*): Što trebate?

VJERTUNOV: Jesi li ti fakir?

FAKIR: Da, ja sam fakir!

VJERTUNOV: To je tvoj sanduk?

FAKIR: Da, to je moj sanduk.

VJERTUNOV: A! Upravo tebe trebam! Jesi li me ti u taj sanduk stavio?

FAKIR: Ja ne razumijem hrvatski.

VJERTUNOV: Ne, sad, brate, lažeš! Upravo si govorio hrvatski, a sada odjednom ne razumiješ! Lezi u sanduk!

FAKIR: Joj, ja nisam kriv!

VJERTUNOV: A tko je onda kriv?

FAKIR: To mi je direktor zapovijedio da vas stavim u sanduk.

VJERTUNOV: Lažeš?

FAKIR: Časna riječ.

VJERTUNOV: Hm... Idem uhvatiti direktora. (*Izlazi.*)

FAKIR: Dok Vjertunov traži direktora, bježim ja kući!

Hvata sanduk i želi pobjeći, ali sudara se s direktorom.

DIREKTOR: Gdje se vi to žurite?

FAKIR: Uhvatio sam zmiju u sanduk i žurim se odnijeti je što prije kući.

DIREKTOR: A zmija je već u sanduku?

FAKIR: Da, skoro je Vjertunova zadavila.

DIREKTOR: Kako Vjertunova?

FAKIR: Ma da, omotala se oko Vjertunova i skoro da ga nije zadavila. Ali sam je ja frulicom u sanduk namamio i spasio Vjertunova.

DIREKTOR: A zašto ste spasili Vjertunova! Znači on je opet tu!

FAKIR: Tu je, tu je i vas traži.

DIREKTOR: Vjertunov je opet tu! Opet će nam smetati! Dovedite mi Vjertunova! Natjerat ću ga u mišiju rupu!

Izlazi fakir sa sandukom. Na scenu istrčava Vjertunov.

VJERTUNOV (*ugledavši direktora*): A tu ste!

Direktor vidjevši Vjertunova skače i pada na pod.

VJERTUNOV: Druže direktore! Druže direktore!

Direktor šuti.

VJERTUNOV: Što je to s njim?

DIREKTOR (*podizajući glavu*): To ste vi, Vjertunov?

VJERTUNOV: Evo, u tome i jest stvar! Sada me se ne može niti prepoznati! A sve to zbog vas! Ugurali ste me u sanduk! Skoro sam se ugušio tamo! A onda su me vaši klounovi izvlačili iz sanduka i evo kako su me izvukli! No, i na što sad sličim! A kako sam prije bio lijep!

DIREKTOR: Pa, vi ste sada tisuću puta zanimljiviji! Sada ste postali div! Sada možete nastupiti pred publikom! Želite li nastupiti?

VJERTUNOV: Znam kako to mislite, nastupiti! Opet ćete me u sanduk staviti!

DIREKTOR: Ma ne! Sada možete za pravo nastupiti. Nastupite, molim vas!

VJERTUNOV: Neću!

DIREKTOR: Ali, izvolite! Molim vas! Nastupite!

VJERTUNOV: Oj, ne znam. Moram razmisliti.

DIREKTOR: No dobro. Razmislite, a zatim nastupite!

VJERTUNOV: No dobro, idem razmisliti. (*Izlazi.*)

DIREKTOR: Vidi ti čuda! Kako je bio kržljav, a kako je sada postao zanimljiv. Obavezno ću ga tražiti da nastupi. A sada će nastupiti...

Osim navedenog teksta, kao dodatan dokaz o općoj zamisli komada poslužit će i fragment teksta (autograf), pod naslovom:

O Cirkusu Šardam.

Umetnute točke

DIREKTOR: Živjela jednom Ester Bubušvili. I tako je ona jednom sjela na devu i krenula kroz pustinju u goste svojoj teti. (*Izlazi Ester na devu.*) Sunce peče. Uokolo pjesak. Puše vrući vjetar. Puše vrući vjetar. Uokolo pjesak. A sunce peče. Ester Bubušvili gleda udesno, gleda ulijevo. Eh, pije joj se. Nema više zalih vode. Uokolo pjesak. Vode niotkuda. Joj joj joj!

KLAUN: Joj joj joj!

DIREKTOR I KLAUN: Vode niotkuda! Joj joj joj!

KLAUN: A tako joj se pije!

DIREKTOR: A tako joj se pije!

KLAUN: A znate što?

DIREKTOR: Što?

KLAUN: Ja ću joj donijeti vode!

DIREKTOR: To je baš lijepo!

Klaun izlazi.

DIREKTOR: Odmah! Pričekajte malo. Odmah će vam donijeti vode. No, pričekajte! Odmah će vam donijeti vode.

Stiže klaun s vodom.

DIREKTOR: Evo, popijte vode!

Klaun i direktor daju vode Ester i devu. Ester sjeda na devu, klanja se i odlazi.

DIREKTOR: Pustinja! Sunce! Pjesak! Vrući vjetar! Ester Bubušvili ide u goste svojoj teti.

Prevela s ruskog : Zrinka Kušević